

Stockholm 2013.10.13

Exkursion Sollentuna Häradsallmanningen

Jägmästare Thies Eggers från Skogssällskapet och ansvarig förvaltare visade oss runt på Häradsallmanningen. I förvaltningen ingår hela cykeln från slutavverkning till återbeskogning, röjning, gallring och ny slutavverkning. Förvaltningen sker med hänsynstagande till natur- och rekreationsvärden samtidigt som ett visst avkastningskrav tillgodoses.

Vad är en Häradsallmanning

Häradsallmanningen har en unik historia och torde vara landets äldsta form av fungerande samägande. Häradsallmanningen ägs av Järfälla- och Sollentuna kommun samt Stockholms stad. De äger tillsammans ca 70 %. Fördelning av intäkter sker med hänsyn till antal mantal (Ett gammalt mått på skatteförmåga). Övriga ägare är ett 50-tal mindre ägare från Ed. Styrelsen består av representanter från de stora ägarna samt en representant för de mindre ägarna.

Häradsallmanningen omfattar drygt 400 ha, där tall och gran är de dominerande trädslagen (90 %)

Skötselplan

Skötselplanen omfattar 120 olika bestånd (områden med ungefär samma sammansättning av träd, ålder och markbeskaffenhet). För varje bestånd finns en detaljerad beskrivning av trädmix, ålder, uppskattad trädmassa och tillväxt. Dessutom finns en beskrivning av när och vilka skötselåtgärder som vidtagits och förslag till framtida skötselplan.

Under en vandring genom Häradsallmanningen redogjorde Thies för några typiska bestånd med hänsyn till ålder och de åtgärder som skall vidtas.

Karta över skötselplan med bestånd för Sollentuna häradsallmanning, se bilaga.

Avvägning mellan bevarande av natur- och rekreationsvärden och krav på avkastning

Thies framhöll fördelarna med att de dominerande ägarna är kommuner som också ser behovet av att tillgodose tillgång till bra områden för fritid och rekreation samt bevarande av naturvärden. Häradsallmanningen är FSC

certifierad, se <http://se.fsc.org/skogsbrukscertifiering.236.htm>. Den skogsägare som vill bli FSC-certifierad ska anpassa skogsbruket till FSC:s regler och kontakta en FSC-godkänd certifierare för kontroll och godkännande.

Enligt FSC skall skogen skötas enligt 10 principer där t ex miljöpåverkan beskrivs som "Den biologiska mångfalden och därtill knutna värden, vattentillgångar, jordar, unika och känsliga ekosystem och naturtyper ska bevaras så att de ekologiska funktionerna och skogens karaktär kan behållas". Se <http://se.fsc.org/principer-och-kriterier.264.htm>.

Intressanta bestånd

Bestånd 5. Återbeskogning

Området avverkades för ett par år sedan och plantering av gran har skett. Komplettering behöver göras eftersom en del plantor har dött. Några träd har lämnats av naturhänsyn.

Bestånd 6 13 och 16. Kommer att slutavverkas inom kort

Gammal gran delvis rötskadad. En konisk stam tyder på risk för röta. Bestånd 13 består av 28 meter höga granar med inslag av tall och en del lövträd. Ålder 90 år. 400 m³ /ha.

Naturskyddsföreningen i Järfälla: <http://www.naturskyddsforeningen.se/jarfalla>

Box 2066, 176 02 JÄRFÄLLA

Telefon: Ordförande Kennet Andersson 08 580 385 20, mobil 070 480 87 50

E-post: styrelsen.jarfalla@naturskyddsforeningen.se **Plusgiro:** 91 36 33-4 **Org. nr:** 813200-5433

Sida 2 av 8

** Vi har ca 1400 medlemmar och är Svenska Naturskyddsföreningens lokalkrets i Järfälla kommun **

Bestånd 15 35 Hällmarksskog

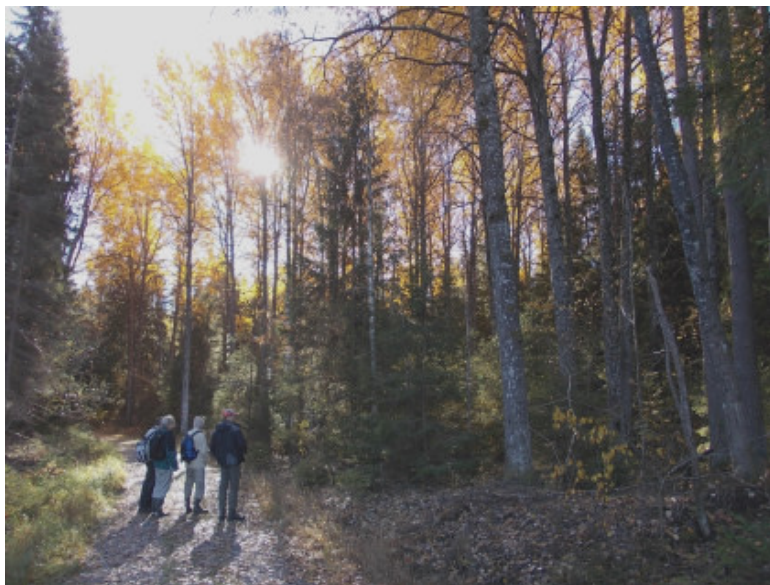
Avsatta för att växa fritt utan skötsel. Trädhöjd c:a 12 m, ålder 150 år. Ungefär 5 % av arealen skall avsättas av naturvårdshänsyn.

Bestånd 26 Ungskog röjd för ett par år sedan

Nuvarande röjning hade kunnat göras hårdare. Kommer att gallras om c:a 10 år.

Bestånd 31 Aspbestånd

Kommer att lämnas orört som hänsynsträd. Det krävs väldigt hög kvalitet för att asp skall användas för tändstickstillverkning. Massavärdet lågt.

Bestånd 123 och 124. Slutavverkad

Degermossen är nyligen slutavverkad. Pga mycket hård snö kunde inte aggregatet placeras när marken. Därav höga stubbor. Bestånden skall återbeskogas. Hälften vardera med gran och tall. Plantering sker med maskin som samtidigt markbereder (Tar bort grässvål). Planteringen kommer att genom självsådd ge ett blandat gran-tall bestånd med inslag av björk. Planteringen kommer ev. att visa vilket sätt som är bäst för återbeskogning.

Krondike Degermossen

Diket rensades i våras. Sidodiken orensade.

Bestånd 80 Självförnygring med gran, tall och björk

Beståndet behöver gallras. Fin tillväxt bra mix.

Bestånd 79 Slutavverkat med naturlig föryngring

Vid slutavverkning kom ett kraftigt regn under en vecka mellan avverkning och skotningen av det avverkade virket. Valet blev då att låta 400 m³ ligga kvar tills tjälen kommer eller att omedelbart skota virket. Om virket ligger kvar försämras kvaliteten kraftigt. Skotning skedde omedelbart med stora markskador som följd.

Markskadorna har reparerats. Här ligger 20 m³ ved under markytan.

Kraftig vril på björken.

Naturskyddsföreningen i Järfälla: <http://www.naturskyddsforeningen.se/jarfalla>

Box 2066, 176 02 JÄRFÄLLA

Telefon: Ordförande Kennet Andersson 08 580 385 20, mobil 070 480 87 50

E-post: styrelsen.jarfalla@naturskyddsforeningen.se Plusgiro: 91 36 33-4 Org. nr: 813200-5433

Sida 5 av 8

** Vi har ca 1400 medlemmar och är Svenska Naturskyddsföreningens lokalkrets i Järfälla kommun **

Kullfallet träd som får ligga kvar av naturhänsyn. Trädet ligger över en markerad stig och det är Järfälla kommuns ansvar att kapa trädet om det hindrar allmänheten att använda stigen.

Bestånd 69 Förestående slutavverkning

Beståndet som består av gammal blandskog kommer att slutavverkas i närtid.

Bestånd 20 Ekbacken

Beståndet ligger öster om Lund och vi besökte det inte. Det består av hassel och ek. Thies informerade om att friställning (röjning av vegetation under) av ekar måste ske successivt. Sker en för kraftig röjning kommer eken att dö pga att rötterna får för mycket ljus. Samtidigt måste det röjas under ekar för att de skall utvecklas bra.

Häckvast i tall

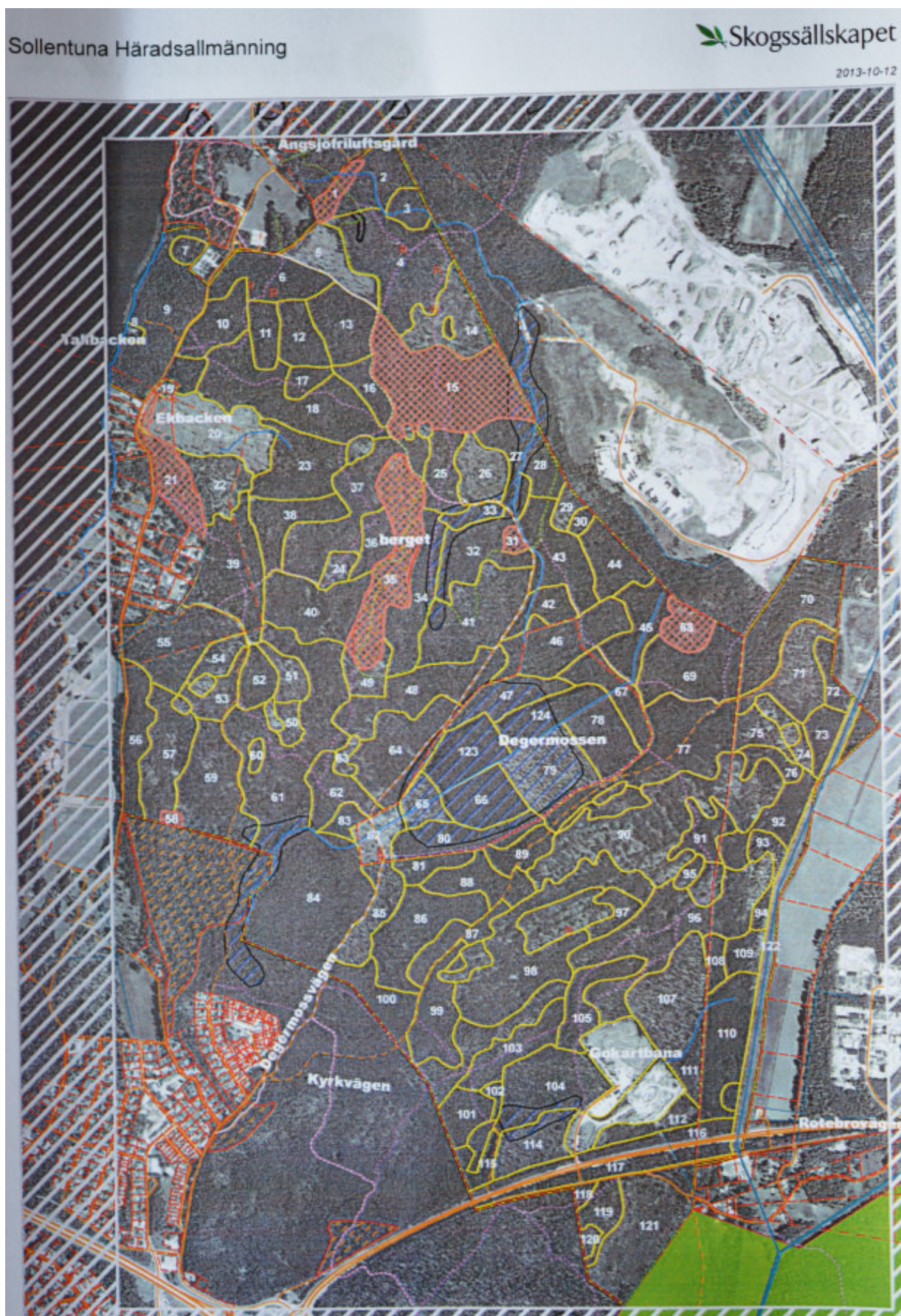

Orsaken är vanligtvis ett angrepp av sporsäcksvampar i släktet Taphrina. Arter av dessa svampar angriper bland annat glasbjörk, gråal och lönn. Häckvast förekommer emellertid även hos barrträd, men orsakas då oftast av en genetisk mutation eller angrepp från rotsvampar och kvalster.

Referat

Allan Edblom

Bilaga: Skötselplan Sollentuna Häradssällmanning

Naturskyddsföreningen i Järfälla: <http://www.naturskyddsforeningen.se/jarfalla>

Box 2066, 176 02 JÄRFÄLLA

Telefon: Ordförande Kennet Andersson 08 580 385 20, mobil 070 480 87 50

E-post: styrelsen.jarfalla@naturskyddsforeningen.se Plusgiro: 91 36 33-4 Org. nr: 813200-5433

Sida 8 av 8

** Vi har ca 1400 medlemmar och är Svenska Naturskyddsföreningens lokalkrets i Järfälla kommun **